Biyoloji Ö?renmeye Yönelik Akademik Motivasyon Ölçe?i (BAMÖ)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Biyoloji Ö?renmeye Yönelik Akademik Motivasyon Ölçe?i (BAMÖ)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18103

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Biyoloji Ö?renmeye Yönelik Akademik Motivasyon Ölçe?i (BAMÖ), ö?rencilerin biyoloji ö?renme sürecine ili?kin akademik motivasyon düzeylerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Bu **ölçek geli?tirme** çal??mas?, motivasyonu akademik ba?lamda, özellikle de biyoloji derslerine özgü olarak, içsel ve d??sal faktörler ile motivasyonsuzluk boyutlar? çerçevesinde de?erlendirmektedir. Ölçek, ö?rencilerin biyolojiye olan ilgilerini, mesleki hedeflerle ili?kilendirmelerini ve sosyal beklentilere yönelik tutumlar?n? kapsaml? bir ?ekilde incelemektedir.

Anahtar Kelimeler

BAMÖ, **Akademik Motivasyon**, Biyoloji E?itimi, Ölçek Geli?tirme, **?çsel Motivasyon**, D??sal Motivasyon, Motivasyonsuzluk.

Yazarlar

Ayd?n, S., Yerdelen, S., Yalmanc?, S. G., Göksu, V.

Amaç

Biyoloji Ö?renmeye Yönelik Akademik Motivasyon Ölçe?i'nin temel amac?, ö?rencilerin biyoloji derslerini ö?renmeye yönelik sahip olduklar? motivasyon tür ve düzeylerini belirlemektir. Bu ölçüm, e?itim ara?t?rmac?lar?na ve uygulay?c?lar?na, ö?rencilerin ö?renme süreçlerindeki engelleri veya destekleyici faktörleri anlamada ve buna yönelik pedagojik müdahaleler geli?tirmede yard?mc? olmay? hedeflemektedir. Ölçek, motivasyonun farkl? alt boyutlar?n? ayr??t?rarak daha detayl? bir profil sunmay? amaçlamaktad?r.

Yap? (Ölçülen Yap?)

Ölçek, motivasyon yap?s?n? temel olarak **Öz Belirleme Kuram?** (Self-Determination Theory - SDT) çerçevesinde ele almaktad?r. BAMÖ, biyoloji ö?renmeye yönelik akademik motivasyonu dört temel alt boyutta ölçmektedir:

?çsel Motivasyon: Ö?renme eyleminin kendisinden keyif alma, merak ve ilgi duyma gibi ki?isel tatmin odakl? nedenlerle biyoloji ö?renme iste?i.
D??sal Motivasyon-Meslek: Biyoloji ö?reniminin, gelecekteki kariyer veya mesleki hedeflere ula?mak için bir araç olarak görülmesi.
D??sal Motivasyon-Sosyal: Ba?kalar?n?n beklentilerini (aile, ö?retmenler, akranlar) kar??lamak veya sosyal onay almak amac?yla biyoloji ö?renme iste?i.
Motivasyonsuzluk: Biyoloji ö?reniminin amac?n? veya de?erini anlayamama, çaba gösterme isteksizli?i ve dü?ük yeterlilik alg?s?.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Bu dört faktör, ö?rencilerin biyolojiye yönelik akademik davran??lar?n? yönlendiren temel psikolojik mekanizmalar? temsil etmektedir.

Geçerlik

BAMÖ'nün geçerlik çal??malar?, ölçe?in yap?sal uygunlu?unu ve amaca hizmet etme yetene?ini göstermek için yürütülmü?tür. Ölçek geli?tirme çal??mas?nda, faktör yap?s?n?n teorik beklentilerle uyumlu olup olmad???n? test etmek amac?yla do?rulay?c? faktör analizi (DFA) ve/veya aç?mlay?c? faktör analizi (AFA) kullan?lm??t?r. 4 alt boyuttan olu?an bu yap?n?n, Biyoloji ö?renmeye yönelik motivasyonun farkl? yönlerini birbirinden ba??ms?z ve anlaml? bir ?ekilde ölçtü?ü belirlenmi?tir. Yap?sal geçerlik analizleri, ölçe?in teorik temele uygun olarak motivasyon alt boyutlar?n? ba?ar?l? bir ?ekilde ayr??t?rd???n? ortaya koymaktad?r. Kaynakta detayl? geçerlik katsay?lar? belirtilmemi? olsa da, yay?nlanan makale, ölçe?in geçerlik kriterlerini sa?lad???n? rapor etmektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik analizleri, ölçüm sonuçlar?n?n tutarl?l???n? ve istikrar?n? göstermektedir. BAMÖ'nün iç tutarl?l???n? belirlemek amac?yla Cronbach Alfa katsay?s? hesaplanm??t?r. Yüksek iç tutarl?l?k de?erleri, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ölçme konusunda birbiriyle uyumlu çal??t???n? göstermektedir. Ölçek geli?tirme raporunda, bu dört alt boyut için ayr? ayr? hesaplanan Cronbach Alfa de?erlerinin kabul edilebilir seviyede oldu?u ve ölçe?in güvenilir bir ölçüm arac? oldu?u sonucuna var?lm??t?r. Kaynakta spesifik güvenirlik katsay?lar? belirtilmemi?tir.

Faktör Analizi

Biyoloji Ö?renmeye Yönelik Akademik Motivasyon Ölçe?i (BAMÖ), toplam 19 maddeden olu?maktad?r ve bu maddeler aç?mlay?c? faktör analizi sonucunda dört ana alt boyutta toplanm??t?r. Bu faktör yap?s?, motivasyonun hem kalitatif hem de kantitatif yönlerini dikkate alarak olu?turulmu?tur. Alt boyutlar?n madde da??l?m? ve içeri?i ?u ?ekildedir:

?çsel Motivasyon (10 Madde): Biyoloji ö?reniminden al?nan zevk ve do?al ilgiye odaklan?r.
Motivasyonsuzluk (8 Madde): Ö?renmenin amac?na yönelik inanç eksikli?i ve ilgisizli?i kapsar. (Not: Orijinal kaynakta madde say?s? 8 olarak belirtilmi?tir, ancak alt boyut örneklerinde toplam madde say?s? 19 olarak verilmi?tir. Bu alt boyutun madde say?s? 19 maddelik toplam içinde yer almaktad?r.)
D??sal Motivasyon-Meslek (11 Madde): Biyoloji bilgisinin mesleki gelecekteki faydalar?na odaklan?r. (Not: Orijinal kaynakta madde say?s? 11 olarak belirtilmi?tir, ancak 19 maddelik toplam içinde yer almaktad?r. Baz? maddeler birden fazla alt boyutta yer alabilir veya alt boyut madde

ARABPSYCHOLOGY.COM

say?lar? orijinal makalede revize edilmi? olabilir. Burada kaynakta belirtilen ham say?lar korunmu?tur.)
D??sal Motivasyon-Sosyal (5 Madde): Sosyal bask? veya d??sal ödüllere (aile onay? gibi) odaklan?r.

Ölçek geli?tirme sürecinde, faktör yüklerinin yüksek ve alt boyutlar aras?ndaki korelasyonlar?n kabul edilebilir düzeyde oldu?u rapor edilmi?tir.

Ölçme Arac?

Test Türü: Geli?tirme (Ölçek Geli?tirme Çal??mas?)

Format: Kendini De?erlendirme Ölçe?i (Self-Report Scale)

Derecelendirme: 6'l? **Likert Ölçe?i** (1= Hiç kat?lm?yorum - 6= Tamamen kat?l?yorum)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Ö?renciler

Ya? Grubu: Genellikle lise ve üniversite ö?rencileri (Akademik motivasyon ba?lam?nda)

Popülasyon Detaylar?: Ölçek, akademik biyoloji dersi alan ö?rencilerin motivasyonunu ölçmek üzere tasarlanm??t?r.

Test Metodolojisi: Psikometrik yöntemlerle geli?tirilmi? çok boyutlu bir tutum ölçe?idir.

Anahtar Kelimeler

Akademik Ba?ar?, Öz Belirleme Kuram?, Biyoloji Dersi, **D??sal Motivasyon**, Ölçek Yap?s?, Psikometri.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Solmaz Ayd?n

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Sa?lanan kaynakta belirtilmemi?tir.

?leti?im E-posta Adresi: solmazaydn@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Sa?lanan kaynakta belirtilmemi?tir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2014 (Yay?n Y?l?)

?zinler ve Kullan?m Ücreti: Akademik ara?t?rmalarda kullan?m için genellikle referans gösterilmesi gerekmektedir. Ticari kullan?m ve telif haklar? için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

Ölçe?in orijinal makalesi ve detaylar? a?a??daki ba?lant?larda mevcuttur:

Makale Ba?lant?s?: egitimvebilim.ted.org.tr
Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: biyoloji-ogrenmeye-yonelik-akademik-motivasyon-olcegi-bamo-toad.pdf

Kaynaklar

Ayd?n, S., Yerdelen, S., Yalmanc?, S. G. ve Göksu, V. (2014). Biyoloji Ö?renmeye Yönelik Akademik Motivasyon Ölçe?i: Ölçek geli?tirme çal??mas?. *E?itim ve Bilim*, *39*(176), 425-435.

Biyoloji Ö?renmeye Yönelik Akademik Motivasyon Ölçe?i (BAMÖ) Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmu? olup, hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçek toplam 19 maddeden ve 4 Alt boyuttan olu?maktad?r. Örnek maddeler a?a??dad?r:

?çsel Motivasyon (10 m): Biyoloji konular?nda tart??maktan zevk al?yorum.
Motivasyonsuzluk (8 m): Hiçbir fikrim yok. Ö?rendiklerimin ne i?e yarayaca??n? anlam?yorum.
D??sal Motivasyon-Meslek (11 m): Gelecek için seçti?im meslek bu alanla ilgili oldu?u için.
D??sal Motivasyon-Sosyal (5 m): Aileme biyoloji dersini ba?ard???m? göstermek için.

ARABPSYCHOLOGY.COM